

Grundsjónarmið javnaðarfloksins

— vegurin til socialistiska vælferðarsamfelagið FÓLKAHEIMID FØROYAR

1. Føroyski javnaðarflokkurin, sum stendur óheftur av øllum útlendskum flokkum, men í dyggastu samvinnu við og á grundarlagi demokratiskur alheimssosialismunnar, vil at Føroyar skulu byggjast sum et *socialistiskt vælferðarsamfelag*.

Flokkurin áðanar, at Føroya land er Føroya fólks, tess íbúgva ogn, og tað er landgrunnurin eisini.

2. Út frá hesari grundstøðu heldur flokkurin tað vera skyldu teirra, ið hava ta stjórnarligu ábyrgdina, at skipa fyrri, at henda ogn fólksins verður at geva hina mestu framleiðslu og úrtøku, ið allir landsins teknar eiga javnrætt til.

3. Alt samfelagsgagnligt virksemi má skipast út frá umsorgan fyrri felags áhugamálu og fyrri at fremja vælferð fólksins. Øll menniskju skulu hava somu rættindi at taka lut í arbeiðinum fram móti størri vælferð og einum ríkari lívi.

4. Hetta kann bert fremjast í einum samfelag, har allar greinir av samfelagslívinum eru í væl skipaðari samvinnu undir vilja og eftirliti fólksins. Øllum skal tryggjast tað, ið er grundleggjandi fyrri livseyðnu menniskjans — arbeiði, hvíld, mat, bústað, uppaling og andlig menning.

5. Øll stig á leiðini fram móti hesum samfelag skulu fremjast á fólkaræðisligari grund. Fólkaræðið skal umfata alt samfelagslívi, ikki minst hitt figgjarliga. Við forpliktandi samvinnu og planøkonomiskari leiðslu skal persónliga frælsi og innlaga einstaklingsins tryggjast og tryggleiki skapast fyrri øll.

Einstaklingurin og fólkaræðið

6. Fólkaræðið er stýri skapað av fólkinum gjøgnum tess fólkaavaldni umboð. Tað verður eingin politiskur myndugleiki at finna, ið ikki er sprottin av frælsum loyniligum valum.

7. Fyri at verja og tryggja fólkaræðið, er tað neyðugt, at uppaling til fólkaræðið verður sett frammalaga í heimi og skúla, á arbeiðs-plássunum og fólkaupplýsingini, soleiðis at hon verður at kynda undir ábyrgdarsenslur og skyldur einstaklingsins yvir fyrri ella móti medmenniskjum og samfelagnum sum heild.

Búskapur landsins

8. Á búskaparliga økinum — figgjarliga, vinnuliga, búnaðarliga og á annan hátt — má samfelagið ganga á odda og taka tey stig, ið neyðug eru fyrri at náa málinum: *størst møgulig framleiðsla og rættvíst býti av ágóðanum*.

9. Hetta verður at loysa á ymiskan hátt á teimum ymiskum vinnuliga, figgjarliga, búnaðarliga og samfelagsliga økjum.

Í sumrum førum er tað neyðugt, at landið átekur sær hitt búskaparliga virksemi.

Í øðrum førum eru kommunal og felagskommunal tiltøk betur hóskaði.

Á sumrum økjum er rættast, at framleiðsla og handil verða ríkin á samvinnugrundarlagi.

Á øðrum økjum er privat drift betur hóskaði.

10. Avgerandi fyrri hina praktisku

loysnina í hverjum einstakum ferri verður, hvat ið gagnar heildini, fólki og landi best. Sosialiseringin hevur eittans endamál: at økja um framleiðsluna og úrtøkuna, javnari býti av úrtøkuni og størri tryggileika fyrri øll, ið arbeiða í teimum ymiskum vinnugreinunum. Øll tiltøk skulu tæna landsins áhugamálu og vera í samsvar við vilja fólksins.

11. Har sosialiseringin fer fram, má øll óneyðug sentralisering haldast burtur og persónligur virkshugur og ágrýtni, ið gagnar framleiðsluni, stuðlast og mennast.

Sýslur, kommunur og privat fyrirkæsmi mugu fylkjast og ganga á odda, tá tað ræður um at skapa áhuga fyrri og gera nyttu burtur úr teimum møguleikum, ið finnast á ávisum staði ella støðum eins og innanfyri nærri avmarkað øki. Fylking av øllum góðum og skipaðni kreftum í bestu samvinnu í felags málu verða at skapa størri og ríkari framgongd fyrri fólki og land.

Arbeiði til allar hendur

12. Øll hava rætt til arbeiði. Tað er eitt samfelagsmál at tryggja øllum arbeiði og rættvíst úrtøku av arbeiðinum, soleiðis at støðugur framburður verður at skapa støðugt betri livilíkindi.

13. Sterkasta fylking av øllum arbeiðandi fólki á sjógv og landi til verndar og verju av áhugamálu lóntakaranna, fiskimanna og arbeiðaranna, til avgerandi ávirkan á og til samræði á figgjarliga og vinnuliga sosiala lívi og virksemi landsins, er neyðugt og týð-

ingarmikið lið í uppbyggjanini av socialistiska samfelagnum.

Á øllum arbeiðsplássum skulu menniskjuni kenna seg sum limir í einum samfelag, sum í øllum lutum byggir á fólkaræðisligari grund.

Hin luttakandi andliga og handliga, menniskjansliga arbeiðskraftin eigur tí at vera við í ráðum, stjórn og fyrirsæti virkisins.

14. Undir sonnum fólkaræði verður samfelagið betri ført fyrri at samskipa allan framburð á breiðari grundarlagi og betur ført fyrri at leggja til rættis alla framleiðslu, allan inntøkupolitikk og nýggj framtøk yvir longri áramál.

15. Planøkonomisk samskipan av landshúsarhaldinum verður at skapa hin javna framburðin við arbeiði til allar hendur uttan størri figgjarkeppur, ið eyðkenna kapitalistiska samfelagið.

Eitt lítið land sum okkara er sera lætt ávirkið av øllum hendingum úti í heiminum; men tess longur vit eru komin í tjóðskaparliga planhúsarhaldinum, tess betur eru vit før fyrri at standa ímóti árinum uttanifrá, betur før fyrri at vera byrðurnar og halda arbeiðinum gangandi.

16. Við rationellum politikki kunnu vit útbyggja landið skjótari, enn tað annars er gjørligt. Við samskipan og samvinnu kann Føroya fólk beta størvegis um livilíkindini.

Við samskipan og samvinnu kunnu vit best troyta allar teir møguleikar, landið hevur at bjóða okkum.

Landgrunnurin verður allur føroysk ogn og væl og virðiligt

varður; lögretta myndugleikin verður eisini at fáa til føroyskt vaktarskip.

Farmasigling verður gjørd týðandi táttur í sjóvinnuni, soleiðis at teir hundradir av skipsforarum, stýrimonnum, maskinmonnum og siglandi sjómonnum okkara, sum eru úti, annars kunnu manna okkara egnu skip.

Nýggjar vinnugreinir verða royndar og nýggj virki sett á stovn á samvinnugrundarlagi og í sølu og keypi í samvinnu við norðurlensku/alheimskooperatiónina.

Fyri at fáa vørurnar, vit keypa, óðyrast og hægsta pris fyrri egnu framleiðslu, verður uttanlanda-handilin skipaður á landsdeilsgrundarlagi.

Øll umsiting má gerast tíðarhóskaði.

Bygdir ella øki av landi okkara, sum eru í afturhond, mugu koma undir skjóta útbygging.

Við tíðarhóskaði lestra- og lærlíkkindum, visindaligum kann-ingum og tekniskum snildum, skulu vit gerast betri og skjótari før fyrri at loysa málini.

Við at troyta hesar møguleikar og fremja hesa framtøk skal framleiðslan økjast í stórum og koma øllum fólkinum til góðar.

17. Allastaðni har sosialiseringin fer fram ella plan-húsarhaldið krever broytingar í ognarviðurskiftinum, letur samfelagið fult endurgjald.

18. Einari betri inntøku tryggjan — og javnvág samsvarandi fólksins áhuga og krøvum, skipar samfelagið fyrri m.a. prísetirliti, rættvisari sosiallógávu og inntøkuábotum og eftirliti.

framhald

Stjórnarsamráðingar

Føroya landsstýri hevur í døgnum 18. og 21 juni 1974 í Tinganesi tingast við forsætisráðharran um ymsar spurningar

Stjórnin er samd við landsstýrið um, at tað er av avgerandi týðningi at beta um ferðsluviðurskiftini á flogvøllinum í Vágum. Farið verður tí sum skjótast undir uppseting av landingartólum, og miðað verður ímóti, at hetta arbeiðið verður liúgt áðrenn árslok 1975. Hetta vil minka munandi um frávikini frá regluligari flogferðslu. Spurningurin um leingjan av flogvøllinum í Vágum skal viðgerast nærri undir samráðingum millum landsstýrið og Ministeriet for offentlige Arbejder. Hesar tingingar eru byrjaðar.

Stjórnini er greitt, at viðkan av sjóverjunum er ynskjandi. Ein økan av skipatalinum í sjóverjunum í Norðuratlanthavi er í umbúna, og væntast kann tí ein munandi bati í donsku sjóverjunum við Føroyar longu í ár.

Stjórnin vil gera sitt til at skapa møguleika fyrri, at nýggja føroyska sjóverjuskipið kann røkja skyldur sínar so fullfiggjað sum gjørligt.

Forsætisráðharrin segði frá, at

stjórnin komandi heyst fer at leggja neyðug lógaruppskot fram, fyrri at avgerð heimastýrisins um yvirtøku av umsitingini av socialum málu kann setast í verk 1. april 1975.

Roynt verður somuleiðis at greiða teir umsitingarligu spurningarnar innan evnaveikaforsorgina, sum landsstýrið hevur gjørt vart við.

Stjórnin er samd við landsstýr-

ið um, at meginreglan eigur at vera, at skipanin viðvíkjandi barnatílskoti er hin sama í Føroyum sum í Danmark. Tó má ein umskipan av barnatílskotunum í Føroyum takast við í tær umhugsingar, sum farið er undir viðvíkjandi galdandi skipanini í Danmark.

Annars reisti landsstýrið ymsar aðrar spurningar, m.a. um láni-rammurnar fyrri Realkreditstovnin.

Forsætisráðharrin og lögmaður lögdu at enda stóran dent á stjórnarinnar og landsstýrisins vilja til áhaldandi fruktagott samarbeiði um loysn av donsk-føroysku spurningunum.

29 ár eru liðin

Tað eru í hesum døgum 29 ár liðin, síðani Sameinda Tjóða sáttmálin varð evnaður til av umboðum úr 50 londum á samkomu í San Francisco, ið byrjaði 25. april 1945 og endaði 26. juni. Arbeiðið varð grundað á einum uppskoti, sum fram varð sett longu í august-oktober 1944, har USA, Kina, Sovjet og Ongland vóru umboðað. Sáttmálin varð undirskrivaður 26. juni 1945. Polland, sum ikki var umboðað á fundinum í San Francisco, skrivaði undir seinni, men hetta land verður kortini mett sum eitt av teimum opprunaligu 51 limalondum.

ST-sáttmálin kom í gildi 24. oktober 1945, tá ið hann varð endaliga góðtíkin av USA, Frankariki, Onglandi, Kina og Sovjet umframt av einum meiriluta av hinum londunum, ið skrivaðu høvdu undir. 24. oktober verður nú allastaðni hátíðarhildin sum dagur Sameindu Tjóða á hvørjum ári.

»Sameindu Tjóðirnar» var navn, ið táverandi amerikanski forsetin, Franklin D. Roosevelt, skjeyt upp. Tað var fyrstu ferð nýtt í ST-kunngerð frá 1. januar 1942, tá ið umboð fyrri 26 lond longu tá pliktaðu ríkisstýri teirra til í samvinnu at halda fram við bardaganum móti Italia, Týsklandi og Japan.

Endamál Sameindu Tjóða er at varðveita frið og tryggileika millum fólkinum, at fremja vinsemi millum heimsins lond og at samvinna alheimsliga fyrri at vinna á millumlanda figgjarligum, mentunarligum og menniskjansligum vandamálum og fyrri at fremja virðingina fyrri mannarættindunum. ST er miðstovnurin hjá tjóðunum í strembanini at røkka hesi felags mál.

— eg havi
lisið tað
í
sosialinum
sjálvandi!!

